

Preek Romeinen 12,3-8

Zondag 25 november 2018

Jaarthema 2018-2019 – *Leven is geven*

1. Hoe kijk je naar jezelf?

Voor sommigen een heftige vraag. Omdat je niet weet hoe je naar jezelf moet kijken. Of omdat je jezelf aanklaagt voor alles wat je niet goed doet. Je hebt een negatief zelfbeeld.

Je kunt ook een positief zelfbeeld hebben. Je hebt geleerd om van jezelf te houden, ondanks je beperkingen. Over het algemeen ben je tevreden over jezelf.

Hoe kijk je naar jezelf? En hoe denk je dat God naar je kijkt?

Dat soort vragen heb ik afgelopen week kort besproken met de jongste groep catechisanten. En ik schreef woorden op het whiteboard als 'evenbeeld van God', 'zondaar' en 'kind van God'.

Woorden die heel wat kunnen oproepen. Het kan zijn dat je direct blijft haken bij 'kind van God'. Omdat je daarin zelf bevestiging nodig hebt. En je vindt het belangrijk dat kinderen juist *dat* horen: hoe geliefd ze zijn. Je hebt het zelf zo gemist...

Of je blijft haken bij 'zondaar'. Juist dat hoort bij een gezond zelfbeeld denk je. Je weet uit eigen ervaring hoe bevrijdend het is om juist toe te geven dat je soms hopeloos faalt. Maar je hebt ook geleerd om er op een volwassen manier mee om te gaan. Elke keer weer naar Jezus Christus door wie je met God verzoend bent.

Ieder van ons zal deze vraag verschillend beantwoorden. Het kan zijn dat je er helemaal niet bezig bent, maar ook dat het je dagelijks bezighoudt. En je hopeloos onzeker kan maken.

*

Hoe moet ik denken over mezelf? Googel die vraag en je komt op een pagina met 17 tips en trucs. Opvallend is dat bij mij de vraag

ook meteen verandert naar ‘Hoe kan ik *positief* over mezelf denken?’ Het zegt iets over de tijd waarin wij leven, want Paulus lijkt zich in Romeinen 12 juist *niet* te richten op mensen met een te laag zelfbeeld maar mensen die te groot van zichzelf denken.

Hoe dan ook, je kunt allerlei tips lezen voor hoe je van jezelf kunt houden: elimineer zelfkritiek, geloof in jezelf, zorg voor je lichaam, kijk in de spiegel en wordt verliefd op jezelf.

Er zitten goede adviezen bij, maar dat laatste... in de spiegel kijken en verliefd worden op jezelf... dat klinkt niet heel gezond. Juist als je niet van jezelf houdt is dat een onmogelijke en frustrerende opdracht.

*

Hoe kijk je naar jezelf? Laat de bijbel dan je spiegel zijn vanmorgen. Vanmorgen laten we ons hierin op sleeptouw nemen door Paulus.

Het is de tweede preek van het jaarthema *Leven is geven*. Aan het begin van de winter staan we stil bij de relatie die je door het geloof mag hebben met jezelf. Het blijkt trouwens alles met de gemeente maken hebben, maar daar straks meer over.

2. Denk verstandig over jezelf

Stel, we zouden de vraag niet googelen, maar aan Paulus stellen. Een apostel van Jezus Christus die 2000 jaar geleden zich geroepen voelde om gemeenten te bemoedigen, aan te sporen, en zelf als geen ander zichzelf was tegengekomen. Wat zou hij zeggen?

We lezen in Romeinen 12,3: *Met een beroep op de genade die mij geschonken is, zeg ik u allen dat u zichzelf niet hoger moet aanslaan dan u kunt verantwoorden, maar verstandig over uzelf moet denken.*

Dat is dus zijn antwoord. Denk verstandig over jezelf. Maar wat betekent dat dan? Is dat vooral bedoeld voor de mensen met een

hoog IQ? De mensen met een slimme kop die goed kunnen nadenken? Moet je vooral in je hoofd gaan zitten om jezelf te leren begrijpen?

Helaas kan je heel onverstandig over jezelf denken, juist als je gezegend bent met een goed stel hersens. Als je in de wereld staat met een arrogante houding omdat je alles al denkt te weten en te kunnen, dan zou je wel eens een heel bekrompen beeld van jezelf kunnen hebben.

Als kind voel je haarfijn aan dat de een slimmer is dan de ander. Ik had het nooit toegegeven vroeger, maar stiekem voelde ik me toch wat beter dan degenen die geen vwo deden. En ook als ik jongeren nu vraag wat belangrijk is voor hun zelfbeeld is het snel: goede cijfers halen! Want dan tel je mee, wordt je gewaardeerd etc.

Nu is het heel verstandig om je best te doen op school, maar wat bedoelt Paulus nu precies met dat ‘verstandig denken?’ Dat denken is een favoriet woord van hem en in vers 3 kom je het in het Grieks in verschillende vormen maar liefst 4 keer tegen. Het gaat hem niet om het denken zelf, maar om de manier waarop je naar de dingen in de wereld kijkt. Door welke bril kijk je om je heen? En naar jezelf?

*

Paulus weet waar hij het over heeft. Hij heeft recht van spreken. Wat was hij vroeger ijverig voor God bezig. Maar stiekem ook hoogmoedig en arrogant. Totdat hij de genade van God leerde kennen in Jezus Christus. Dat heeft hem als mens veranderd. Hoewel hij net zo ijverig bleef voor God, maar wel op een andere en nieuwe manier. Met een nederige houding, zonder onnodig over z'n grenzen te laten heenwalsen.

Ook jullie, houdt hij de Romeinen voor, moeten nuchter over jezelf denken. ‘Denk niet van jezelf dat je geweldig bent’ vertaalt de BGT in vers 3, ‘Nee, wees verstandig...’ Het is ‘denken in bescheidenheid’ zoals de HSV vertaalt.

Ken je dat soort mensen? Misschien wel je opa of oma. Of iemand uit je klas. Iemand die weet wat hij wil, maar niet uit de hoogte doet. Zo iemand denkt verstandig over zichzelf. Nuchter

en bezonnen. Daar kan je een voorbeeld aan nemen.

3. Overeenkomstig het geloof

Maar... hoe dan? Want is dit net zo'n tip waar je op kunt googelen? Het antwoord staat in Romeinen 12,3: Denk 'overeenkomstig het geloof'. Maar wat is dat dan? Wanneer denk je overeenkomstig het geloof?

Juist over dat geloof van mij kan ik heel moeilijk doen. Geloof ik het wel? Is het wel zo sterk? Als mijn zelfbeeld afhangt van de vraag of *ik* wel voldoende geloof, dan weet ik het zo net nog niet.

Maar dat is niet waar Paulus op doelt. Het doet er wel toe of jij in Jezus als je redder gelooft, maar laat het dan vooral over *Jezus Christus* gaan. Het geloof in vers 3 gaat over *dat wat* je gelooft. Dus de geloofsinhoud. Ik ga vanmorgen niet aan je vragen: hoe groot is *jouw* geloof in Jezus Christus? Maar wel: hoe groot is *jouw* geloof in *Jezus Christus*?

Zo is het ook met die gaven. Wanneer je ziet dat God je door de heilige Geest gezegend heeft met prachtige kado's, dan mag je dat vertrouwen geven. En een gaventest kan helpen om dat meer bij elkaar te ontdekken.

Maar Paulus zegt hier niet: organiseer een talentenjacht.¹ Onderzoek jezelf en kijk of je iets bij jezelf kunt ontdekken. Nee, Paulus gaat er gewoon vanuit dat God gaven geeft aan de gemeente. Op het moment dat Paulus deze brief schrijft is hij nog nooit in Rome geweest. Hij heeft de gemeente nooit persoonlijk ontmoet, maar gaat er gewoon vanuit dat Gods heilige Geest verschillende gaven uitdeelt aan de gelovigen.

*

Wanneer je denkt 'overeenkomstig het geloof' dan zie je dat het allemaal door God *gegeven* is. Hier ligt ergens het geheim van het christelijk geloof. Dat je juist door je open handen ook veel te geven hebt.

In jezelf ga je uiteindelijke antwoord niet vinden. Ik wil niks

1 Van Bruggen, CNT.

afdoen aan de waarde van therapie en coaching (ik heb er zelf ook veel aan gehad!) Maar als het er toe leidt dat je voor de spiegel moet staan en je probeert verliefd te worden op jezelf, dan kom je niks verder. Ik hoop dat het je juist doet verlangen naar een verbondenheid waar je voor gemaakt bent: de band met je Schepper.

Dit is de paradox van 'zelf-liefde' hoorde ik iemand zeggen²: hoe meer je het 'ik' vult, hoe meer het de leegte echoot. Wanneer je alleen voor jezelf leeft, blijft dat zelf juist zo wonderlijk ontevreden en onvervuld.

De kern van Gods wet is dat je de HEER liefhebt met heel je hart, je ziel en verstand en ook je naaste als jezelf. En door dat te *doen* ga je meer ontdekken wie je zelf bent.

Maar dat is nog eens een opdracht. Want jij en ik leven in een waarin je helemaal moet denken vanuit mezelf. Ik verlang naar verbondenheid, maar ik kies er ook zelf voor wat ik deel, met wie ik mij verbonden voel. Dat kan met gamers over heel de wereld zijn, maar een stuk minder met degene die op dit moment voor mij zit.

En toch gaat het vanmorgen allereerst om de vraag of je de verbondenheid met God en elkaar *geloofd*? Zou het kunnen dat je zijn liefde en ook de gemeente nodig hebt om te ontdekken wie je zelf bent? Paulus lijkt wel in die richting te denken.

4. Als mond, hand, twaalfvingerige darm

Want ieder wordt verschillend aangesproken, maar wel als onderdeel van een geheel. Wanneer je Romeinen 12,3-8 leest dan zie je hoe het voor Paulus bij elkaar hoort: verstandig denken over jezelf, en weten welke plek je binnen de gemeente hebt.

Je leest het vaker in zijn brieven. Dat de gemeente lijkt op een lichaam. Hij zegt ergens zelfs dat de gemeente het lichaam van Christus *is*.

Dat betekent dat er verschil is tussen ons. Gelukkig maar! Het kan irritant zijn, en je kunt jaloers kijken naar een ander: 'was ik ook

² Volf, Free of charge, 52.

maar zo', maar dit kan ook juist bevrijden. Je hoeft niet alles te kunnen, maar het komt erop aan om je met jouw gaven en talenten te laten gebruiken in Gods dienst.

*

En juist in de praktijk zie je ook of mensen verstandig over zichzelf denken overeenkomstig het geloof. Bijvoorbeeld als het gaat om profetie. Ik noem dat maar even 'de mond'. Sommigen van jullie voelen goed uit wat er in de wereld en in de kerk speelt. Je peilt wat er speelt en wat er vanuit het evangelie gezegd moet worden. Je leest graag theologische boeken, of bent iemand die door middel van dagboekjes dichtbij God leeft en vervolgens ook echt iets te zeggen heeft aan anderen.

Dat is mooi! Dank God ervoor. Maar als het los van Hem komt, dan zou je jezelf hoger kunnen aanslaan dan je kunt verantwoorden. Als predikant hoor ik graag dat een preek gewaardeerd wordt en dat kan ook heel bemoedigend zijn. Maar ik kan ook zomaar alleen bezig zijn met de vraag of mensen zeggen: 'dat is nog eens een goede predikant' – en dan niet meer met de vraag wat goed is voor de *gemeente*.

Zo is het ook met bijstand verlenen, om de 'diakonie' zoals het er letterlijk staat. Dat noem ik de hand. Het is mooi wanneer je dozen kunt inpakken, voedselpakketten inzamelt, op andere manier mensen helpt. Maar ook daar kan snel een hoogmoedige houding in meekomen. Waarin je je ook beter voelt dan degene die hulp nodig heeft. Denk daarom verstandig over jezelf vanuit het geloof, met je handen uit de mouwen.

Of als je onderwijs geeft, met je hart. En op die manier 'in the picture' bent in de gemeente. Wees blij met complimenten want dat is gezond, maar leef er niet van.

Want je hebt een eigen plek in het geheel. Het kan ook zijn dat God jouw gaven heeft gegeven waar je niet meteen waardering voor krijgt. Of je zit in een commissie die niet zo zichtbaar is. Ik denk bijvoorbeeld aan de begeleidingscommissie voor mij als predikant. Wat heb ik daar dit jaar veel aan gehad! Ik ben er God dankbaar voor, maar het is een club die niet zichtbaar is in de kerk. Wel heel nodig!

Misschien heb je wel een plek in de gemeente die verborgen is. De vergelijking lijkt wat onsmakelijk: maar vergelijk het maar met de vijfvingerige darm. Weet je wat die precies doet? Ik moet er op zoeken, maar geloof mij: die is maar wat belangrijk! Zo heeft God ons ook gezegend in elkaar. Als verschillende mensen, met verschillende gaven. Om samen het ene lichaam te vormen.

5. Wat moet je geven?

Want het *moet* wel. Het is een woord waar je je meteen door geclaimd voelt. Wat allergie oproept. Als ik zou vragen ‘laat jij je claimen?’ is je reactie waarschijnlijk: ‘nee, natuurlijk niet!’ Ik laat me niet graag claimen, al helemaal niet in de kerk.

Ergens terecht. En je moet geen dingen doen waar God je niet toe geroepen heeft. Een oor moet niet het werk van een oog overnemen. Je niet laten claimen kan gezond zijn.

En toch *moet* je geven. Want God is geen sinterklaasgod die kadootjes in de schoen doet en zegt: geniet er maar van! Als God cadeaus geeft is het de bedoeling dat je ze gaat gebruiken. Als God jou de gave geeft om te troosten, gebruik die gave dan ook! Het zal de ander bemoedigen, maar ook jezelf veel geven. Want God geeft kado's door zijn Geest om uit te pakken en ook te *gebruiken*.

In v/a 55 van de HC wordt gezegd dat ieder *verplicht* is zijn gaven tot nut en heil van de anderen te gebruiken. En niet met gemopper, maar met vreugde. Hoe kan dat zo gezegd worden? Voelden de mensen zich toen minder snel geclaimd?

Geen idee, maar het staat niet los van wat er daarvoor wordt gezegd. Dat de gelovigen allen samen en ieder persoonlijk als leden verbonden zijn met de Heer Jezus Christus en zo deel hebben aan al zijn schatten en gaven.

Ik zeg ik tegen ieder van jullie: laat jij je claimen door Gods liefde? Want daarvoor kom je in de kerk. Om te horen dat God alles *gegeven heeft*. In zijn Zoon Jezus Christus. Hij gaf zijn leven, want hij is een goede herder die zijn schapen kent.

Dan ga je anders kijken. Dan ga je verstandig over jezelf denken overeenkomstig het geloof. En dan kan je zeggen: je bent

*verplicht om vrijwillig te geven.*³ Dat klinkt tegenstrijdig. Het een sluit toch het ander uit? Maar als je kijkt naar hoe Paulus ergens anders de mensen aanspoort om te geven voor een collecte, zie je hoe het bij elkaar komt (2 Korintiërs 8-9).

Dus als jij een oog bent, zeg dan niet: ze bekijken het maar! Of als je een oor bent: hier luister ik niet naar. Maar realiseer je dat God jou wil gebruiken voor de opbouw van de gemeente. Hij zelf is daarvan de bron. Als je dat vergeet, dan wordt het een wet op zichzelf. Maar gaat Gods zegen niet stromen.

Dus welke plek heb je in het geheel? Laten we hopen en bidden dat de gemeente mag bloeien. Want een levende gemeente is een gevende gemeente. Living is giving.

Afsluiting

Hoe kijk ik naar mezelf? Wie ben ik? Wie is God? Het zullen vragen zijn waar je misschien wel de rest van je leven mee bezig bent. Maar ga het in ieder geval ook ontdekken door zelf een geveer te *worden*. Door verbonden te zijn met Jezus Christus, waardoor je oude 'ik' sterft en je steeds meer zal veranderen. En ook ontdekken wat God van je wil.

Amen!

³ Volf, 65.

Liturgie Alblasterdam & Nieuw-Lekkerland

Votum en zegengroet

Zingen Psalm 122: 1, 2

Gebed

- 'Morgengebed' > zie presentatie
- **Zingen Psalm 5: 1, 2**
- Lezen Psalm 5: 5 – 9
- **Zingen Psalm 5: 7, 8**
- Lezen Psalm 5: 12 – 13
- Gebed om verlichting door de heilige Geest

Lezen Romeinen 12: 1 – 21

Zingen 'Breng ons samen' [<https://www.sela.nl/liederen/104/breng-ons-samen.html>]

Verkondiging

Zingen Opwekking 268 [Hij kwam bij ons heel gewoon]

Wet van de Heer

[ALB] Zingen 'O Schepper Geest': 1, 5, 6 [GK06 – Gezang 103]

[NLL] Zingen Liedboek 672: 1, 3 [Kom laat ons deze dag, LvdK 242]

Dankzegging en voorbede

Inzameling van de gaven

Zingen Psalm 148: 2, 4

Zegen

Liturgie Dordrecht

Votum en zegengroet

Zingen Psalm 81: 1, 4, 8

Gebet om verlichting door de heilige Geest

Kinderen naar de kinderkring

Lezen Romeinen 12: 1 – 21

Lezen vraag / antwoord 55 Heidelbergse Catechismus

Zingen LvdK 242: 1, 3 [Kom laat ons deze dag]

Verkondiging

Zingen Opwekking 268 [Hij kwam bij ons heel gewoon]

Dankzegging en voorbede

Inzameling van de gaven

Zingen Gezang 179a [Geloofsbelijdenis]

Zegen